

Гайявата (1975)

Вінграновський Микола Степанович

Над лиманом білять синім,
Білять білим над лиманом,
Над лиманом кукурудза
Світлі вуса опустила.
І лиманський Гайявата
Щось там робить-виробляє,
Душить гроно винограду —
Зимувати цілу зиму.

Дві дитини плачуть в люльці —
Тато з мамою сміються.
А під хатою з лиманом
Дід із прадідом бухика:
Душать гроно винограду —
Зимувати цілу зиму.

Пасе кози над лиманом
В сіре вдягнена прабаба.
Баба — та копа картоплю
Й відганя бджолу від вуха.
Та і я роблю тут дещо,
Правда, діло несерйозне,
Бо люблю щось недалеко,
Бо своє люблю при собі,
Як любив його і вчора, —
Білий побіл над лиманом,
Сірий глід з гніздом сорочим,
Срібне слово павутини!
Телевізор у футболі
Перепліскує долоні,
Біла курка кудкудаче,
І яєчко, мов футболик,
Тепло дивиться з гнізда.
А тим часом над лиманом
Почорніло щось і згасло,
Перебігло щось дорогу,
Холодком перейнялось, —
І за руку старе горе
Веде горе молоденьке,
Веде горе попід гору
Від лиману полянами.
І говорить старе горе
Молоденькому на вухо:

— Ти підеш по нежонатих,
А я піду по сімейних,
Будем з ними зимувати
І не будем знати горя.

І говорить мені горе
Молодесеньке на вухо:

— Буду я тобі за жінку,
Ти ж мені за чоловіка.
Привезем гарбу соломи
Та замісим з нею глини.
Лампачу насушим — шифер
На Привозі десь в Одесі.
Та прищепимо до груші
Молоденьке яблунятко,
А там дівчинка чи хлопчик
Помалесенько знайдуться.
Кабаків їм напечемо,
З молоком наварим каші,
Баранців із кукурудзи
Напечем на черені,
А на весну козенятко
Розчепірить в хаті ніжки
Й застрибає по подвір'ю
По калюжі вдвох з собою.
А тим часом старе горе
Вже по-свому хазяйнує:
Молотком дорогу мостить,
Возить щебінь із кар'єру,
Дітям гудзик пришиває,
Через яр до школи водить,
Тягне сіті із лиману,
В'ялить глосики з бичками,
Квасить в діжці помідори,
Куфайки несе з крамниці,
Ковбасу і торбу цвяхів,
Ще й горілочки із перцем!

А тим часом над лиманом
Чорт зубами тягне хмару,
Другий ззаду підпихає,
Тягнуть хмару на прабабу
І над нею виливають.
Та, тікаючи, прабаба —
Зі своїми кізьми в скирту —
З хлібом синю цибулину
На пеньках жує чорненьких!
Засміялись чортенята
І на бабу потягнули,
Потягнули та й линули

В пелену їй чорну хмару:
“Дай нам, бабо, картоплину,
Бо й тебе залиєм з дідом,
І не буде вам ні бринзи,
Ані грона винограду!”

Підхопився прадід з дідом —
Мокра курка їм під ноги, —
А чорти кричать їм з хмари:

“Загинайтесь, дідугани,
Та лягайте в домовину,
А там далі видно буде!..”
Тягне чорт зубами хмару —
Тато з мамою сміються, —
Другий ззаду підпихає, —
Дві дитини плачуть в люлі, —
А лиманський Гайявата
Щось там робить-виробляє,
Душить грона винограду —
Зимувати цілу зиму!

А тим часом над лиманом
Наче щось замаячіло,
Щось дорогу перебігло,
Холодком перейнялось, —
І за руку старе щастя
Веде щастя молоденьке,
Веде щастя попід гору
Від лиману полянами.
І говорять старе щастя
Молоденькому на вухо:

— Що лишилось нам робити,
Як ми з горем помінялись!
Цей Микола Вінграновський,
Несерйозний чоловік цей,
Душить грона винограду
І все плутає на світі!

1975

Постійна адреса: http://ukrlit.org/vinhranovskyi_mykola_stepanovych/haiiavata